

EBA/GL/2021/07

13. júla 2021

Usmernenia

ku kritériám používania vstupných údajov
v modeli merania rizika uvedených
v článku 325bc nariadenia (EÚ)
č. 575/2013

1. Povinnosť dodržiavania usmernení a ohlasovacia povinnosť

Štatút týchto usmernení

1. Tento dokument obsahuje usmernenia vydané podľa článku 16 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010¹. V súlade s článkom 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 príslušné orgány a finančné inštitúcie vynaložia všetko úsilie na dodržanie týchto usmernení.
2. V týchto usmerneniach sa uvádza stanovisko Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA) k náležitým postupom dohľadu v rámci Európskeho systému finančného dohľadu alebo k spôsobu, akým sa má uplatňovať právo Únie v konkrétnej oblasti. Príslušné orgány vymedzené v článku 4 ods. 2 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010, na ktoré sa vzťahujú tieto usmernenia, by ich mali dodržiavať tak, že ich primeraným spôsobom začlenia do svojich postupov (napr. zmenou svojho právneho rámca alebo postupov dohľadu), a to aj v prípade, keď sú usmernenia určené predovšetkým inštitúciám.

Požiadavky na vykazovanie

3. Podľa článku 16 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 musia príslušné orgány oznámiť EBA, či tieto usmernenia dodržiavajú alebo majú v úmysle ich dodržať, alebo v opačnom prípade musia uviesť dôvody ich nedodržania do (31.10.2021). Ak v stanovenej lehote nebude doručené žiadne oznámenie, EBA bude príslušné orgány považovať za orgány, ktoré tieto usmernenia nedodržiavajú. Oznámenia sa majú zaslať prostredníctvom formulára dostupného na webovom sídle EBA na adresu compliance@eba.europa.eu s referenčným číslom „EBA/GL/2021/07“. Oznámenia majú predkladať osoby s náležitým oprávnením na oznamovanie dodržiavania súladu v mene ich príslušných orgánov. Akúkoľvek zmenu stavu dodržiavania usmernení treba takisto oznámiť orgánu EBA.
4. Oznámenia sa zverejnia na webovom sídle EBA v súlade s článkom 16 ods. 3.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre bankovníctvo) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/78/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Predmet úpravy

5. V týchto usmerneniach sa uvádzajú kritériá používania vstupných údajov v modeli merania rizika uvedených v článku 325bc podľa článku 325bh ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

Rozsah uplatňovania

6. Tieto usmernenia sa uplatňujú v súvislosti s povolením udeleným inštitúciám na používanie alternatívnych interných modelov v súlade s treťou časťou hlavou IV kapitolou 1 nariadenia (EÚ) č. 575/2013, a najmä pokiaľ ide o dodržiavanie požiadaviek stanovených v článku 325bh uvedeného nariadenia.
7. Príslušné orgány by mali tieto usmernenia uplatňovať v súlade s úrovňou uplatňovania stanovenou v hlave II nariadenia (EÚ) č. 575/2013.

Adresáti

8. Tieto usmernenia sú určené príslušným orgánom vymedzeným v článku 4 ods. 2 bodoch i) až iv) nariadenia (EÚ) č. 1093/2010 a finančným inštitúciám vymedzeným v článku 4 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1093/2010.

Vymedzenie pojmov

9. Pokiaľ nie je uvedené inak, pojmy použité a vymedzené v nariadení (EÚ) č. 575/2013 majú v týchto usmerneniach rovnaký význam.

3. Vykonávanie

Dátum začatia uplatňovania

10. Tieto usmernenia sa uplatňujú od 1. januára 2022.

4. Kritériá používania vstupných údajov v modeli merania rizika uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013

11. Vstupné údaje, ktoré inštitúcia použije v modeli merania rizika, uvedené v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 by mali mať všetky tieto vlastnosti:

- (a) mali by byť presné, ako sa bližšie určuje v oddiele 4.1;
- (b) mali by byť primerané, ako sa bližšie určuje v oddiele 4.2;
- (c) mali by sa dostatočne často aktualizovať, ako sa bližšie určuje v oddiele 4.3;
- (d) mali by byť úplné, ako sa bližšie určuje v oddiele 4.4.

4.1 Presnosť vstupných údajov

12. Inštitúcie by mali spĺňať požiadavky uvedené v odsekoch 13, 14 a 15, aby boli vstupné údaje uvedené v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 presné. Okrem toho by mali byť podľa potreby splnené všetky tieto podmienky:

- (a) požiadavky na vstupné údaje za dané obdobie, uvedené v článku 325bc ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ako sa bližšie určuje v oddiele 4.1.1;
- (b) požiadavky na vstupné údaje za identifikované obdobie finančného stresu, uvedené v článku 325bc ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ako sa bližšie určuje v oddiele 4.1.2;
- (c) požiadavky na vstupné údaje používané v beta aproximáciách alebo iných prístupoch generovania náhodných údajov na účely určovania scenárov budúcich otrasov, ako sa bližšie určuje v oddiele 4.1.3;
- (d) požiadavky na vstupné údaje používané pre daný rizikový faktor získané kombináciou dvoch alebo viacerých rizikových faktorov, ktoré môžu, ale nemusia byť zahrnuté do interného modelu inštitúcie, ako sa bližšie určuje v oddiele 4.1.4.

13. Historické údaje používané na kalibráciu vstupných údajov uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 by mali presne odzrkadľovať ceny sledované alebo kótované na trhu.
14. Vstupné údaje uvedené v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 by mali presne odzrkadľovať vlastnosti rozdelenia rizikových faktorov, na ktoré sa uplatňujú scenáre budúcich otrasov.
15. Vstupné údaje uvedené v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 by mali presne odzrkadľovať štruktúru závislosti medzi rozdeleniami rizikových faktorov, na ktoré sa uplatňujú scenáre budúcich otrasov.

4.1.1 Vstupné údaje za dané obdobie

16. S cieľom splniť požiadavku uvedenú v odseku 12 na vstupné údaje za dané obdobie, uvedené v článku 325bc ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, by inštitúcie mali uplatňovať buď prístup stanovený v odseku 17, alebo prístup stanovený v odseku 18.
17. V rámci prvého prístupu by inštitúcie mali zosúladiť vstupné údaje za dané obdobie, uvedené v článku 325bc ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, s niektorými z týchto údajov:
 - (a) s príslušnými údajmi odvodenými z overiteľných cien v zmysle vymedzenia v regulačných technických predpisoch, ktoré sa majú prijať podľa článku 325be nariadenia (EÚ) č. 575/2013;
 - (b) s príslušnými údajmi používanými v systémoch oddelení front-office alebo back-office jednotlivých inštitúcií.
18. V rámci druhého prístupu by inštitúcie mali zosúladiť ceny vyplývajúce z ich interného modelu merania rizika a založené na vstupných údajoch za dané obdobie, uvedených v článku 325bc ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, s niektorými z týchto cien:
 - (a) s overiteľnými cenami v zmysle vymedzenia v regulačných technických predpisoch, ktoré sa majú prijať podľa článku 325be nariadenia (EÚ) č. 575/2013;
 - (b) s cenami vyplývajúcimi zo systémov oddelení front-office alebo back-office jednotlivých inštitúcií.

Na účely vykonania zosúladenia uvedeného v tomto odseku by mal byť výsledok tohto zosúladenia primerane zosúladený s výsledkom, ktorý by sa bol dosiahol vykonaním zosúladenia v odseku 17.

19. Ak nie je možné vykonať zosúladenia uvedené v odsekoch 17 a 18 pomocou vstupných údajov, inštitúcie by na účely odseku 17 mali použiť historické údaje používané na kalibráciu týchto vstupných údajov a na účely odseku 18 ceny vyplývajúce z týchto historických údajov.
20. Inštitúcie by mali dokumentovať svoje prístupy k zosúladňovaniu uvedeným v odsekoch 17 až 19, v príslušných prípadoch vrátane odôvodnenia uplatnenia odseku 19, ako súčasť záznamov, ktoré vedú na účel preukázania dodržiavania požiadaviek uvedených v týchto usmerneniach.
21. S cieľom splniť požiadavku uvedenú v odseku 14 na vstupné údaje za dané obdobie, uvedené v článku 325bc ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, by inštitúcie mali posúdiť, či neexistuje podstatný rozdiel medzi volatilitou rizikového faktora odhadovaného na základe týchto vstupných údajov a volatilitou daného rizikového faktora odhadovaného na základe niektorých z týchto cien:
 - (a) overiteľné ceny v zmysle vymedzenia v regulačných technických predpisoch, ktoré sa majú prijať podľa článku 325be nariadenia (EÚ) č. 575/2013;
 - (b) ceny používané v systémoch oddelení front-office alebo back-office jednotlivých inštitúcií.
22. S cieľom splniť požiadavku uvedenú v odseku 15 na vstupné údaje za dané obdobie, uvedené v článku 325bc ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, by inštitúcie mali posúdiť, či neexistuje podstatný rozdiel medzi koreláciami medzi rizikovými faktormi odhadovanými na základe týchto vstupných údajov a koreláciami medzi danými rizikovými faktormi odhadovanými na základe niektorých z týchto cien:
 - (a) overiteľné ceny v zmysle vymedzenia v regulačných technických predpisoch, ktoré sa majú prijať podľa článku 325be nariadenia (EÚ) č. 575/2013;
 - (b) ceny používané v systémoch oddelení front-office alebo back-office jednotlivých inštitúcií.
23. Na účely zosúladení a posúdení uvedených v odsekoch 17, 18, 21 a 22 by inštitúcie mali používať údaje alebo overiteľné ceny uvedené v odseku 17 písm. a), odseku 18 písm. a), odseku 21 písm. a) a odseku 22 písm. a), ak je počet overiteľných cien s hodnotou ceny, ktorú má inštitúcia k dispozícii, dostatočný na to, aby bolo možné tieto zosúladenia a posúdenia vykonať s presnosťou. Ak nie sú k dispozícii žiadne overiteľné ceny alebo počet overiteľných cien s hodnotou ceny, ktorú má inštitúcia k dispozícii, nie je dostatočný na to, aby bolo možné tieto zosúladenia a posúdenia vykonať s presnosťou, inštitúcie by mali použiť údaje alebo ceny používané v systémoch oddelení front-office alebo back-office jednotlivých inštitúcií alebo vyplývajúce z týchto systémov, uvedené v odseku 17 písm. b), odseku 18 písm. b), odseku 21 písm. b) a odseku 22 písm. b).
24. Inštitúcie by mali vykonávať posúdenie uvedené v odsekoch 17, 18, 21 a 22 najmenej štvrťročne, prípadne častejšie, ak si to vyžadujú rozšírenia a zmeny interných modelov.

4.1.2 Vstupné údaje za identifikované obdobie finančného stresu

25. Vstupné údaje za identifikované obdobie finančného stresu, uvedené v článku 325bc ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, by sa mali kalibrovať podľa historických údajov zo súvislého obdobia 12 mesiacov finančného stresu, ktoré inštitúcia identifikuje v súlade s uvedeným článkom. Ak vo výnimočných prípadoch inštitúcie používajú proxy údaje za identifikované obdobie finančného stresu na účely kalibrácie daných vstupných údajov, aby odrážali vplyv zásadných zmien, ktoré nastali v charakteristikách finančných nástrojov v porovnaní s charakteristikami, ktoré prevládali počas identifikovaného obdobia finančného stresu, vstupné údaje získané na základe tohto prístupu by sa mali považovať za presné, iba ak sú splnené všetky tieto podmienky:

- (a) tento prístup je doložený presvedčivými empirickými dôkazmi a objektívnymi údajmi, ktorými sa odôvodňuje použitie proxy údajov na kalibráciu týchto vstupných údajov;
- (b) tieto vstupné údaje presne odrážajú zmeny cien v podobných nástrojoch počas identifikovaného obdobia finančného stresu;
- (c) v týchto vstupných údajoch sa nepodceňuje riziko.

4.1.3 Vstupné údaje používané v beta aproximáciách alebo iných prístupoch generovania náhodných údajov

26. Ak inštitúcia používa na účely určovania scenárov budúcich otrasov beta aproximácie alebo iné prístupy generovania náhodných údajov, hodnoty beta koeficientov alebo parametre prístupov generovania náhodných údajov by sa mali určovať výlučne na základe vstupných údajov kalibrovaných podľa historických údajov uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013, aby boli vstupné údaje použité v týchto beta aproximáciách alebo iných prístupoch generovania náhodných údajov presné. Ak vo výnimočných prípadoch inštitúcia neurčuje hodnoty beta koeficientov alebo parametre prístupov generovania náhodných údajov výlučne na základe týchto vstupných údajov, ale hodnoty týchto beta koeficientov alebo parametre sa upravujú, vstupné údaje používané v týchto beta aproximáciách alebo iných prístupoch generovania náhodných údajov by sa mali považovať za presné, iba ak sú splnené všetky tieto podmienky:

- (a) beta koeficienty alebo parametre prístupov generovania náhodných údajov nemožno určiť výlučne na základe vstupných údajov kalibrovaných podľa historických údajov uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013;
- (b) inštitúcia opisuje vo svojich politikách metodiku použítú v tomto prípade na získanie hodnôt beta koeficientov alebo parametrov prístupov generovania náhodných údajov vrátane akýchkoľvek úprav hodnôt beta koeficientov alebo parametrov určených

výlučne na základe vstupných údajov kalibrovaných podľa historických údajov uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

- (c) pri výbere hodnôt beta koeficientov alebo parametrov prístupov generovania náhodných údajov sa nepodceňuje riziko.

4.1.4 Vstupné údaje používané v kombináciách rizikových faktorov

27. Ak bol daný rizikový faktor v internom modeli inštitúcie získaný kombináciou dvoch alebo viacerých rizikových faktorov, ktoré môžu, ale nemusia byť začlenené do interného modelu inštitúcie, a inštitúcia kombinuje vstupné údaje zodpovedajúce týmto rizikovým faktorom s cieľom získať vstupné údaje, ktoré sú vhodné pre daný rizikový faktor v internom modeli, získané vstupné údaje by sa mali považovať za presné, iba ak kombinované vstupné údaje zodpovedajú rizikovým faktorom, ktoré prešli alebo by boli prešli posúdením modelovateľnosti uvedeným v článku 325be nariadenia (EÚ) č. 575/2013.
28. Ak bol daný rizikový faktor v internom modeli inštitúcie získaný extrapolovaním z rizikových faktorov, ktoré môžu, ale nemusia byť začlenené do interného modelu inštitúcie, a vstupné údaje pre daný rizikový faktor v internom modeli boli získané extrapolovaním zo vstupných údajov zodpovedajúcich týmto rizikovým faktorom, získané vstupné údaje by sa mali považovať za presné, iba ak sú splnené všetky tieto podmienky:
 - (a) extrapolácia je založená na vstupných údajoch najbližšieho modelovateľného faktora rizika v každom rozmere daného rizikového faktora;
 - (b) extrapolácia je založená na vstupných údajoch aspoň dvoch modelovateľných faktorov rizika pre každý rozmer daného rizikového faktora;
 - (c) vstupné údaje zodpovedajúce týmto dvom modelovateľným faktorom rizika uvedeným v písmene b) vrátane vstupných údajov najbližšieho modelovateľného faktora rizika nemali byť získané samotnou extrapoláciou.
29. Na účely odseku 28 najbližší rizikový faktor znamená rizikový faktor, ktorý je zaradený do jednej z nasledujúcich skupín v súlade s regulačnými technickými predpismi, ktoré sa majú prijať podľa článku 325be nariadenia (EÚ) č. 575/2013:
 - (a) do tej istej skupiny ako extrapolovaný rizikový faktor, ak extrapolovaný rizikový faktor nie je jediným rizikovým faktorom v skupine;
 - (b) do skupiny susediacej so skupinou extrapolovaného rizikového faktora, ak extrapolovaný rizikový faktor je jediným rizikovým faktorom v skupine.

4.2 Primeranosť vstupných údajov

30. Vstupné údaje uvedené v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 by mali v relevantných prípadoch zachytávať obidve tieto skutočnosti:

(a) všeobecné trhové riziká, ako sa bližšie určujú v oddiele 4.2.1;

(b) špecifické trhové riziká, ako sa bližšie určujú v oddiele 4.2.2.

31. Inštitúcie by mali vykonávať analýzy doložené presvedčivými empirickými dôkazmi a objektívnymi údajmi, aby preukázali, že vstupné údaje použité pre daný rizikový faktor zachytávajú všetky príslušné podstatné všeobecné či špecifické trhové riziká viazané na daný rizikový faktor. Inštitúcie by mali takéto analýzy dokumentovať ako súčasť záznamov, ktoré vedú na účel preukázania dodržiavania požiadaviek uvedených v týchto usmerneniach.

4.2.1 Vstupné údaje, ktoré zaznamenávajú všeobecné trhové riziká

32. Ak sa historické údaje z trhových indexov alebo iné historické údaje, ktoré predstavujú charakteristiky používané v rôznych nástrojoch, používajú na kalibráciu vstupných údajov uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013, ktoré predstavujú všeobecné trhové riziká, výber takýchto historických údajov by mal byť koncepčne spoľahlivý a konzistentný vo všetkých týchto nástrojoch.

33. Ak inštitúcie používajú na účely určovania scenárov budúcich otrasov beta aproximácie alebo iné prístupy generovania náhodných údajov, mali by empirickými dôkazmi preukázať, že všeobecné trhové riziká sú riadne zahrnuté vo vstupných údajoch používaných na stanovenie hodnôt beta koeficientov alebo parametrov prístupov generovania náhodných údajov. Takéto empirické dôkazy by mali obsahovať štatistické miery vyjadrujúce vhodnosť beta aproximácií alebo iných prístupov generovania náhodných údajov. Inštitúcie by mali takéto analýzy vykonané v súlade s týmto odsekom dokumentovať ako súčasť záznamov, ktoré vedú na účel preukázania dodržiavania požiadaviek uvedených v týchto usmerneniach.

4.2.2 Vstupné údaje, ktoré zaznamenávajú špecifické trhové riziká

34. Vstupné údaje uvedené v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 by mali umožňovať zaznamenávať podstatné špecifické riziká vrátane základných rizík týkajúcich sa titulov a podstatných idiosynkratických rozdielov medzi podobnými, ale nie identickými pozíciami.

35. Ak inštitúcie používajú na účely určovania scenárov budúcich otrasov beta aproximácie alebo iné prístupy generovania náhodných údajov, mali by empirickými dôkazmi preukázať, že špecifické trhové riziká sú riadne zahrnuté vo vstupných údajoch používaných na stanovenie hodnôt beta koeficientov alebo parametrov prístupov generovania náhodných údajov. Ak sa predpokladá, že zostatky z beta aproximácií alebo iných prístupov generovania náhodných údajov navzájom nesúvisia, empirické dôkazy uvedené v predchádzajúcej vete by mali obsahovať odôvodnenie týchto predpokladov. Inštitúcie by mali takéto analýzy vykonané v súlade s týmto odsekom dokumentovať ako súčasť záznamov, ktoré vedú na účel preukázania dodržiavania požiadaviek uvedených v týchto usmerneniach.

4.3 Frekvencia aktualizácie vstupných údajov

36. Inštitúcie by mali aktualizovať historické údaje používané na kalibráciu vstupných údajov za dané obdobie, uvedených v článku 325bc ods. 3 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 575/2013, častejšie ako raz za mesiac, ako sa stanovuje v uvedenom článku, ak by mesačná aktualizácia týchto údajov mohla viesť k nepresnému odhadu trhového rizika príslušných pozícií.
37. Ak inštitúcie používajú na účely určovania scenárov budúcich otrasov beta aproximácie alebo iné prístupy generovania náhodných údajov, mali by rekalibrovať beta koeficienty alebo parametre prístupov generovania náhodných údajov najmenej raz za mesiac.

4.4 Úplnosť vstupných údajov

38. Inštitúcie by mali mať zavedené postupy na včasné získavanie historických údajov na kalibráciu vstupných údajov uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 z alternatívnych zdrojov údajov v prípade, že nie sú k dispozícii historické údaje z bežne používaných zdrojov údajov.
39. Inštitúcie by mali mať jasné politiky a procesy na nahrádzanie chýbajúcich alebo nekonzistentných hodnôt v časových radoch historických údajov a vo vstupných údajoch uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 vrátane politik na overovanie, či je takéto nahrádzanie chýbajúcich alebo nekonzistentných hodnôt v súlade s požiadavkami uvedenými v odsekoch 13 až 16, 21 a 22.
40. Inštitúcie by mali zabezpečiť, aby údaje neboli filtrované a aby hodnoty zodpovedajúce veľkým zmenám neboli vylúčené z časových radov historických údajov a zo vstupných údajov uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013, pokiaľ filtrované údaje alebo vylúčené hodnoty nezodpovedajú chybným alebo nekonzistentným údajom alebo hodnotám.
41. Ak sa ako náhrada za chýbajúce alebo nekonzistentné hodnoty vo vstupných údajoch uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 pre rizikový faktor použijú interpolované

alebo extrapolované hodnoty, mali by interpolované alebo extrapolované hodnoty primerane zastupovať chýbajúce hodnoty bez ohľadu na použitú metodiku interpolácie alebo extrapolácie.

42. Ak sa ako náhrada za chýbajúce alebo nekonzistentné hodnoty vo vstupných údajoch uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 pre rizikový faktor použijú interpolované alebo extrapolované hodnoty založené na vstupných údajoch zodpovedajúcich iným rizikovým faktorom, ktoré môžu, ale nemusia byť začlenené do interného modelu inštitúcie, tieto interpolované alebo extrapolované hodnoty by mali vychádzať zo vstupných údajov zodpovedajúcich rizikovým faktorom, ktoré prešli alebo by boli prešli posúdením modelovateľnosti uvedeným v článku 325be tohto nariadenia.
43. Ak sa ako náhrada za chýbajúce alebo nekonzistentné hodnoty vo vstupných údajoch uvedených v článku 325bc nariadenia (EÚ) č. 575/2013 pre rizikový faktor použijú extrapolované hodnoty založené na vstupných údajoch zodpovedajúcich iným rizikovým faktorom, ktoré môžu, ale nemusia byť začlenené do interného modelu inštitúcie, tieto extrapolované hodnoty by mali vychádzať zo vstupných údajov, ktoré sú v súlade s podmienkami stanovenými v odseku 28 písm. a) až c).